

**Ikajunnik
MaligiaKadluni
Suliamik
Kaujisautet Atullugit**

“Suguset Sivulliutitaujut”

TABLE OF CONTENTS

Kanuk tãmna Suliak Atuttausongum- mangât	4
AkilitsaKapviujop kamagigiaKajangit	6
Akilitsaliup kamagigiaKajangit	7
Tigollanimmut Piusingit	8
Akilegiamut Piusigijausot	12
Apitsotiutsainatut - AkilitsaKapviujumut	14
Apitsotiutsainatut - Akilitsalimmut	19
Pitâgiak ugvalu Asianguitsigiak Ika- jotimmut Alakkasâjanganik	27
AulatsiKatigejunut PidjutigijauKattatut	28
Akkisuttaugiallaninga Ikajotiup Alakka- sajanga	29

Kanuk tãmna Suliak Atuttausongum- mangât

Tãmna Ikajunnik MaligiaKadluni Suliamik ilitagijaugiasilaut-
tuk 1989-nami pitâgiamut maligiaKadlugu suliagijauninganut
kinakkutuinnanut ikajuttaugialinnut iluani tigollaniup ikajut-
taunikkut. Tamanna pitsatuninga sakKititauninganut ta-
matsuma Suliap kamajilet ukunani *Ikajunikkut Alak-
kasâjangit MaligiaKadluni Maligatsasuangit, 2006.*

Suliagijaugialet tamakkua ilonnatik alakkasâjangit mitsânong-
gajut ikajugiamut akilegiamut tunitsiKujitillugit idluatsaivet
Newfoundland Labradorimillu tamakkununga suliagijaujunut
atingit allatauniammata. Tâpsuma idluatsaiviup kamagigial-
inga nalunaikkuttammagik adjiliullugu ikajotiup alakkasâjanga
aitillugu Ikajunnik MaligiaKadluni Suliamut.

Tikimmat allatausimanninga ikajotiup piulimapvisanga ak-
Kisuttauniadluni amma tãmna **AkilitsaKapviujuk** (kina tiki-
taugialik ikajotimmuk) tujuttauniatillugu pitsanganik ilaKatil-
lugu kajusigumanginimik tataigutimmik. Tãmna piulimap-
vinga matulunnagu kisiani tãmna akilitsaKapviujuk atim-
minik allasimangipat ugvalu kajusigumanginimuk tataingi-
pat tâpsumani Suliagijaujumi. Tãmna **Akilitsalik** (kina akile-
gialik ikajotimmik) allaniadluni Kujititsidluni tâpsuminga
atinganut alladlugu tujuinimminik ilaKatillugu Kujititsinimmik
tâpsumani suliagijaujumi namut Kanullu akileniannimminik.

Tãmna allagami atinganik aullatigamiuk amma Kujititsiutik
sollu maligiaKadlugu pusiugialikkut sollulu atusoginiam-
mauk sollu Akilitsalik malingipat atuttaugialinnik ikajotikkut
alakkasâjangagut.

Taipsumani piulippauk tãmna suliak tigusinialluni akilegutin-
ganik akilitsalimmit, âkKisullugit, amma tunitsinialluni
kavamaup sikkiganik akilitsaKapviujumut.. Ilonnatik sikket
âkKisuttauKattatut kingullimi uvlungani suliaKagiasimmata

akilegutinga tikimmat tamaunga suliaKapvimut. Sollu akilengipat akilitsalik, tãrna suliak pigiasinialluni maligatsaKalluni pusiugialikkut tigollagiamut ikajotik akilingipauk. Maligatsa-Kadlutik pusingit sidontinginnik atuKattatut taimaimmat utak-Kinialittilugu akilittaugianganut. Taimãk akiliusingit tikiniatinagit uvlungani tikittusaugalualidlutik.

AkilitsaKapviujut Akilitsalellu tamakkua allatausimajut atingit tamakkunani Ikajotinni.

Maligatsait pitãgijausot pitaKaguvit Imminik kinaummangãppit Nomarakkut (PIN) taimãk ikajuttausonguniagamik Kaujisau-tikkut pillusi atullugit Kagitaujait*

<http://sea-remote.justice.gov.nl.ca>

*Atuttausot kisiani maligatsaKattitautillugit.

AKILITSAKAPVIUJOP KAMAGIGIAKA- JANGIT:

Igviuvutit inuk suliaigiaKajavut tigollanimmut ikajotinnik. Taimaimmat isumaKavugut ilinnik suliaKatiKaniannimik ammalu ilagijaugavit piunippauninnik pitaKagavit Kaujigiamut mitsânut akilitsaliup.

Tâmna SEP suliaKapvinga atuniattuk inigisimajanganik ammalu nanemmangât Kaujigiamik kitali immaKâ tamât KaujijKattalunnagu ugvalu sidondingalu atuniattavut nammani-alungimat. Taimaimmat uKâlaKatigijaugajakKutit uvattinut Kangaulippat nalâgut Kaujimmangâppit ikajuniagavit nânelimmangât akilegialik ammalu maligiaKannimut igvit alakkasâjannik piulimajaujumik. ImmaKâllu pitâtisisonullutit uvattinik kinakkunut aisongummangâta sollu ilannânut, sivungani suliaKaffigilauttatit ugvalu ilannut uKaudjisonut pigumaligutta Kaujigumajattinik. Kaujisapviuguvit kamajigijannuit ikajuKattagiaKavutit.

Ilagiallangit kamagigialittit:

- KaujititsiKattagiaKavutit uvattinik sunait asiangngupata igvit ininni nânelimmangâppit ugvalu bainkinut KaujigiaKajattinik.
- Tunitsiviugasuaguvit tiguKattanagu ikajuttauninnut akileguset Akilitsalimmit.
- KaujititsigiaKavutit uvattinik sollu piusingit sugusiup/sugusippit asiangngupata.
- kamagiaKavutit uKaudjigiamut uvattinik sollu tigollaKujigunnaiguvit uvattinik ikajotinnik.

AKILITSALIUP KAMAGIGIAKAJANGIT:

- Igvit kamagiaKavutit akilegiamut igvit Ikajotigigialinnik sollu idluatsajimut uKautijaulaugavit. Tamanna tukiKajuk upaluKattagiaKangituk ammalu uvlunganitsialu ikajotet tikipvigigialingani.
- Igvilu KaujitsigiaKavutit uvattinik sollu igvit akiligialet upaluniappat.
- KamagiaKagivutillu Kaujitsilutit uvattinik asiangupat inet, nallianut iluani ugvalu silatâniugalauppat pravinsinsiup.
- Kamagiakagivutillu Kaujitsigiamut uvattinik sollu kenaujatit asiangugajappata nâmmatuKagunnailutit ikajotinnik akilegiamut.

TIGOLLANIMMUT PIUSIGIJAUSOT:

Taitsumani akileKattagunnaiguviit idluatsaijumut tilijaugusig-
isimajattut ugvalu angikategutet allatausimajut tamakkuti-
gona lkajunnik MaligatsaKadluni Suliamik (SEP), tigollanim-
mut piusik (set) atuttausot. SEP unuttumagikkut tigollaiguti-
let atuttausonik ammalu sollu atugajattut atautsimik ununni-
sanillonet tigollagiamut pijagegiamut mitsâgut piusigigialingit.
Tagva ukua tulligettitaudlutik allatausimajut tamakkununga
piusinnut:

AKILIUSIGIAKATTATANNIT PEJAUGAJATTUT

SEP pikKujisot suliaKapvigijaujunik tikippat akilepviugialik
petsilutik akilitsaliup kenaujaliuKattatanginnit ilijaulutik
akiligialinginnut. Ilonnatik akiliusiagiKattatanganit pejau-
Kattagialet angiggautiKattatangita apvaluangatut (50%-tut)
taikkua akiligiaKaKattatangit nungulluginut. kingungani
akilitsanginnik akilegesimalippat, akiliusiagiKattatangit ilan-
gatauKattagialet kisiani angininganut akilegutigigialingita
tilijaugutigisimajangatut. SEP pitsatunilik tigusigiamut ilon-
nanganik (100%) atautsikut malittauKujaujunik malituappata.

BAINKIMIT PEJAUGAJATTUT

SEP tigusisok kenaujanik akilegutigigialinginnik akilitsaliup
bainkimi kenaujagijanginnit ugvalu asinginnit piulimapvingin-
nit sollu iliukKaKattatanginnit kenaujaliugutigidlugit, takKi-
tamât attatunimmu akilegutigiKattatanginnit ugvalu kantrak-
kinikkut atuKattatanginnit. Ammalugiak tigusisok kenaujanik
ilijauKattatunit angininga tikillugu akiligialinganut SEP-
ikunut. Tamanna ilaKatillugu kenaujaKaKatigepvinganit
bainkimi.

SULIAGITSAINATAMMINIT ILIUKASIMAJANGANIT PE- JAUGAJATTUT

SEP akiletitsisok nallinginnit kenaujaliusimajanginnit tap-

suma akilegialiup pisonginnit Registered Pension Plan-niunigattanit

FEDERALIMIT PEJAUGAJATTUT

Tamatsumona angikatisimannikut Federallet Maligat-saliginimmut SuliaKapvinganut, SEP akiletitsigunnatuk akilitsalimmik federalinitt kenaujattâgikattatanginnit, sollu Income Tax – imit pitâgikattatanginnit, GST/HST-nillu utittisipviugut-inginnit, Canadami Ittusiutittâvinginnit, Ilinniagiallasimanimmut kenujanginnit amma Implaimantsitâgikattatanginnit. SEP akiletitsigunnatuk ilonnanganut (100%) Income Tax-imit kenaujattâgikattatangananut ammalu GST-mit pitâgikattatanginnit.

FEDERAL LAISANSINGANIK ANGITTAUGAJANGITUK

Tamakkutigona angikatisgennikut Federallet Maligat-saliginimmut SuliaKapvinganut, SEP pikKujigajangituk tunit-siviunitsanganut passportinik, federallet laisansinginnik, pikKujaugutinginnilu. SEP amma nukKatisigajammujuk passportinganik ugvalu federallet laisansinginnik.

AKILITSATÂSIMANINGANUT KAUJITITSIKATTANIK

SEP Kaujititsisok akilesimangipat sugusiup ugvalu aippan-gata ikajugiallagutinganik taikkununga akilitsaKapviligijinnut akilitsanik akilegunnangitonninganut.

ATIMMINIK TUNITSISIMAPAT SHERIFFIUP

Tamakkutigona *Judgment Enforcement Act, Maligatsasutangitigut*, SEP ilitsisok ikajotiup alakkasâjanganik tugâjumik tajamut High Sheriff. Tâmma atimmik ilipsivik kamautiujuk ilonnainut ininni piKutinnut amma nukKangatitsigunnaluni namminilimmik tamakkunangat akileKattagamut-illuminit upvalu aullaitailitillugu iningata piKutinginnik akilegennin-ganut akilegialinginnik SEP-mut. SEP amma sugiallagun-

naitillugu aullaititsigajammijuk namminigijanginnik.

TIGOLLATAUNINGIT AULLAITAUNINGILLU PIKUTINGIT

SEP tigollagajattuk aullailunilu akilitsaliup piKutinginnik (sollu, ingiggautinginnik, piKutinginnik, kenaujaliugutigijanginnik, jaritamât kenaujattâgiKattatanginnik asinginnilu.) taitsumona High Sheriffikut. Tamakkua tigollatausimajut piKutingit aullaitausot kenaujanga atuttauniatillugu akilitsaliup akiligialinginnut.

SULIAKAGEGUNI ATUGATSANGINNIK KATITSUINIMMUT PANNAIGUTIK (RRSP)

SEP pejautitsigajattuk RRSP-nganik akilitsanginnik akilegutigillugit.

MOTAKANGANUT SUJAJATTUT

SEP tunitsigajattut Kaujisautimmik ukununga Registrar of Motor Vehicles kamajet motakânganut nukKangattitaulaullatillugu, nukKatillugu ugvalu aukâllugu nutângutitsigiamut motakâsongugiamut laisansinga akilitsaliup sollu akilitsalik malisimangipat ikajutiup alakkasâjanginnetunik piulimajaujunik aulatsijimmut.

OMAJUNUT LAISANSINGIT ATUGIAKANGITANGIT

Tâmna aulatsijik pigumagajattuk tâpsumangat Angajuk-Kâsuamit kamaKattatumit *Omajuit Pillugit Maligatsasuanginnit* nukKangalauullatitsiKullugu ugvalu nukKatillugu akilegial-iup laisansinga sollu akilitsalik akilesimangipat maligiaKadluni ikajotiup alakkasâjanginnetunik piulimajaujunik aulatsijimmut.

MALIGUNNAIPAT TUSATTAUNINGA

MALIGUNNAIPAT TUSATTAUNINGA

SEP tunitsisok maligunnaipat alakkasâjanganik akilitsalimmut aigiaKanitsanganut idluatsaivimmut ammalu Kaujitisiluni summat maligunnaipat tapsuminga ikajotimmik. Idluatsaivik akilitsalimmik ilitsisok pannanaitsimavimmut akiliKattagunnaininganut ikajotikkut.

AKILIGIALINGIT

Tâmna aulatsijik sollu, angittaugutiKalluni AngajukKâsuamit, akiligialinganik âkKisisok sakKititaujunut malijaugialikkut ikajotiup alakkasâjanginni.

AKILEGIAMUT PIUSIGIJAUSOT:

Tãmna Ikajunnik MaligiaKadluni Suliak (SEP) Kanuitsagajangituk tigusigiamut akilegutinginnik ukutigona Piusigijausonut:

- Sikkimut ugvalu Sivungagut uvlutâttausimajumut Sikkimut
- Money Order ugvalu Bankimit Allatausimajukkut
- Fonnikut ugvalu Kagitaujakkut Bankkimi
- Sivullimik-pikKujaujuttut Akilenninga

BANKIKKUT

Tamakkua Newfoundland Labradorilu Ikajunnik MaligiaKadluni Suliak allasimajuk atimminik akiletitsisok ununnipaujunik kenaujaligipviKadlutik, Atugiamut tajjamik TELEBANKING Fonnikut Akilegutik Bankikut, atet tunillugu bankimut uKautillugit ukutigona nomarattigut:

Royal Bank	1-800-769-2555
Bank of Montreal	1-800-363-9992
TD Canada Trust	1-800-567-8888
CIBC	1-800-465-2422
Scotia Bank	1-800-267-1234
Hong Kong Bank	1-877-621-8811
NL Credit Union	1-800-963-4848

Igvit sepait numarangitigut “ Ikajunnik MaligiaKadluni kenaujaKautinni Numarangit” tainnaujuk akilitsapit nalunaik-kutagidlugu nomaragijanga neniKattagialet pikKujauliguvit. Ilnnagalatik bainket tuligettisimajuni uvattinik allasimaKattatut imailingatillugu **Newfoundland Support Enforcement Program** tâvatuak ilangani asiangutitaugalasimaKattatuk.

KAGITAUJAKKUT BAINKIMIK ATUNNIK

Atugiak uminga piusimmik akileKattagamut, atinnik tunitsilutit bainkimut maunga Ilanganut ukua Kagitaujakkut:.

Royal Bank	www.royalbank.com
Bank of Montreal	www4.bmo.com
TD Canada Trust	www.tdcanadatrust.com
CIBC	www.cibc.com
Scotia Bank	www.scotiabank.com
Hong Kong Bank	www.hsbc.com
NL Credit Union	www.nlcu.com

Ilagiallagumagunni uvattinik sollu akiligiamut atullugu “ Add a biller” NL prâvinsigillugu amma ilillugu **Newfoundland Support Enforcement Program**. Sollu ajuppat tâmna, atul-lutit query amma oKausik una “support”. Tâmna sak-Kititsiniattillugu tulligettitausimadlutik allatausimajuni nal-linginnut akilegialimmut ikajunimmut atilimmut.

SIKKET UGVALU MONEY ORDERET

Chequet money orderellonet tugâgialet akileliguvit ukununga “Director of Support Enforcement”. Igvit sivullipâk atet, atiguset amma “Support Enforcement sepanik numaralik akilitsapit nalunaikkutagidlugu nomaragijanga” allatausi-magialik sângani sikkipit money order-pilonnet.*

Akilegiamut Piusigijaugialik:

Tâmna Aulatsiji kamaluKattangituk kamagiamut akilegutinnik tammasimajunik sollar akilejop atinganik ammalu akilitsangata nomaranga sakKijângipat sikkinganii money orderimillonnet. Tâmma Aulatsiji amma kama-gunnangimujuk tammasimajunik akilegialinnik atungitunit kenaujaligivinni sollar akilejuk uKalungipat Kaisituk akilemmangâmmi tamainnut. Sollar ak-inga allasimangipat, akilijanga Kupiniallugu pigumajangatut idluatsaivimmi allatausimajut tamainnut piulimajajunut. Sollar akilijait sakKijângipat, tâmma Aulatsijik Kinuniattuk igvit nalunaikkutannik akilesimaninnut. Tamanna adjinga kamagiamut igvit akilegiaKajattut nallituinnanganik akiligi-alimmik.

FAQ — AkilitsaKapviujuk:

Pitaleng tâmma Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliak nalunangitumik akilegiamon?

Tâmna Suliak kisiani akilesok tigollasimajamminik. Inuit pita-KattitauKattatut ikajotimmik Kaujimajutsait ilangani ajunnamagiKattaninganik tigollasongugiamut.

Taimâk maligatsatigut ikajuttauKattannut Katsituk akilegiaKalâkKingâ?

Sunamiungituk. AkiKaniangituk kinamullonet pigunnapata ikajotiKagiamut.

Kingungani alakkasâjanga âkKisuttaugesimalittilugu Kanuk akuniutigujuk utakKigiaKajut allataugianga ukunani Ikajunnik MaligatsaKalluni Suliamon?

Kanullonet sugiiallagunnangilagut akuniunnigiKattatanganut idluatsaivimmit sivumuattitaunigiKattatanginnut alakkasâjait tapvunga suliaKapvimut. Taitsumani alakkasâjangit tikim-mata tapvunga suliaKapvimut, atittâtutauKattatut tagvainak.

Nallingitigut pivallianikkut atuKattaton tigollaigiamut ikajotinning?

Takullugit paâginâ 8-timit – 11-nimunut Kaujigiallagiamut)

Kanuk akilijauKattanialigamâ?

Tainna akilegiaKajuk ikajotimmik akilegiaKajamminik tunitsigialik Aulatsijinganut Ikajunnik MaligatsaKadluni uvlun-(nginni) allatausimajut ikajotigigialingata alakkasâjangani. Tâмна Aulatsijik sivuppiatitsiniatillugu kavamaup sikkinganik taipsumunga pitâgialimmut ikajotimmik ugvalu ilijauulluni bainkimut kenaujaujaKautinganut bainkimi. Akilegutingit âkKisuttauKattatut kingullingani uvlungata suliaKalimmat tikisimalimmut akilegialimmit.

Tâмна Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliak atuKattatuk pim-magittojumik Kagitaujamik suliammini Kaujimajumik akilegutinnik ammalu Kaujittisongudluni maligatsanut kamajinnik akilegutet sakKingipata.

Sollu maligatsaKadluni pusiugialet atuttaugiallagialet, suk-kailingattitaugiallasot.

Sunialigama sollu tikitauguma akilijanganik uvannu-siamagik tâpsumangat akileKattatumit ikajotimmiting?

Kajusijut akiligutet angittaugiaKangitut. Sollu tikitauguvit kajusijumik ilinnut, KaujimaniakKutit tagvainak allalugu ugvalu Kaujitillugu Kagitaujakkut ukununga Ikajunnik MaligatsaKalluni Suliak taimâk kenaujaKapvinganut Kaujima-jauniammat. Ilonnatik ikajotitut akiliutet tugâgialet Ikajunnik MaligatsaKalluni Suliamut. Atunnik kajusisimajunik akilegutunik sollu amma sakKititsigajammijuk atuttaugiaKangitunik malijaugiaKangitut piusinginnik.

SugajakKa Kaujimangikuma nanemmangât akilegialing?

Tâмна Aulatsijinga Ikajunnik MaligatsaKalluni pitsatuniKajuk kamagajanninga piluattunut kavamaup piulimajanginnik (tamainnik federal prâvinsiulu), ammalugiak pitsatuniKajuk pitâgiamut Kaujisagiamut asinginnit pitâgigajattaminit Kauj

pitâgiamut Kaujisagamut asinginnit pitâgigajattaminit Kaujigasuamut nanemmangât tainna akilitsalik ikajotiup akiliutinginnik.

SugajakKa tainna akilegiaKattitaujuk iniKappat asiani prâvinsimi ugvalu nunatsuame?

Tâмна Ikaunnik MaligatsaKadluni Suliak atuttausok piunip-pâkut taikkua tamatsumona kamagijaujok tamaita iniKap-pânik tapvani prâvinsimi.

Ilonnatik prâvinset amma territories ammalu unuttugalait nunatsuat mâнна adjigalanginnik sulialet amma atusongud-lutik tamakkuninga atinnut ilitsivigillugit tamakkutigona Ikaunnik MaligatsaKadluni Suliakut. Tamakkua asingit kamagisongit kamaKattaniaalittilugit Kanuk pilimmangâta ammalu malillutik tâpsuminga ikajotiup alakkasâjanganik. Taimaigalauttilugulu, maligsaKadluni uKumailuattuk amma pusi-Kasot akuniunitsak suliagidlugu.

SugajakKa ikajuttaugutiganut alakkasâjaga âkKisuttausimappat asiani prâvinsimi?

Sollu ikajuttaugutippit alakkasâjanga âkKisuttausimappat asiani prâvinsimi amma akilegialik iniKappat Newfoundland Labradorimillu, maliniattavut ikajotiup alakkasâjanga kimgungngani atinga ilijaugeppat Newfoundland Labradorimilu idluatsaivimmut.

Kaujisaudet tunijakka piulimajauniatton siammatitaugating?

Ilonnatik Kaujisaudet tikijut tamakkunangat Ikaunnik MaligatsaKadluni Suliamit siammatitaugiaKangitut amma atuttau-Kattatut kisiani pidjutigijaulippat Kanuk pilimmangâta akiliKattatangit ammalu malidlugu ikajotiup alakkasâjanga.

**SugajakKa tigumiaguma allatausimajumik angiKati-
gegutigijausimajumik taimâk ikajotiKattitaugiamon?
Atuttausok malijauullune?**

Tâмна аulatsiji kisiani maliniattuk ikajotiup pitanginnik angi-
Katigesimanikkut kamagijaugesimalippat idluatsaivikkut
malittautillugit pitagijangit llaget maligatsangitigut Maligat-
sasuat. Igvit namminik kamagigialet tamanna kajusittitauk-
kugunni.

**SugajakKa sollu asiangutigumagukku ikajotiup alak-
kasâjanga?**

Tâмна Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliak pinianniKaniangi-
tuk kiggatunniKagiamut nallianillonet tamatsumona kamagi-
jauKattatumik asiangutitautitsigiamut tusâttauniKatillugu.
(Takullugu Pâginâ 27 Kanuilingatsiamangâta).

**Kanuk akuniutigijuk kingungani Akiliusianganit Pet-
siviugutinga sakKititausimalittilugu pitasonguvinga
kenaujameng? TikitauKattaniakKinga ikajuttaugutinnut
upalungatinnago?**

Isumagilluguli uvlunganilluasiak pejaunninga mitsâgut sivul-
lipâmik akilesimappat taipsumanilluasiak, taimaigalauatti-
lugu, nigiuKattavugut tikitauniannimik kenaujanut tamatsu-
mangat pejaujumit iluani 30 suliaKatillugit uvlunginni kingun-
gani sivullipâmik akKisuttaugemmata. Tamna Petsisimajuk
tigusigialik tapsumangat sivullimit kenaujattâgijammunit
tunigiaKadlugit akilittaugialimmut resettitâkKaluni pejausi-
manninganut ammalu ilillugu ukununga Ikajunnik Maligasa-
kadluni. SuliaKaKattatut tamângunitsak ilitsiKattatut takKita-
mat akiligialinnik.

**Kanuk akuniutigiKattaton tikitaugiamut Federalimit ke-
naujanik akiliusiagijaujumit pettausimajunin?**

Tâmna Ilaget Alakkasâjanginnut amma AngiKatigenimmut MaligatsaKadluni Ikajotet Maligatsasuanga pitaKajuk pivitsa-Katitsijumik sakKititsigiamut pikKujaugusimmik akiliusiagijaujumit pejaisongugiamut kamagijaugutimmik uvagut Federallini Maligatsaligijitta SuliaKapvinganut. Târna pikKujaugusik atuttausonguniattuk 35 uvluni kingungani tunijausingata. kenaujait atuinnausot akiliusiagijaujumit pettausimajut kingungani ukua 35-et uvluit taimaimmat nigiu-luaKattavugut tikitaugiamik sivullinik kenaujanik iluani mag-gok takKek.

Kenaujait akiliusiagijaujumit pejattausimajut kingungani tâtsuma uvlopp tikiluaKattatut uvunga suliaKapvimut iluani maggok-pingasullonet woget. Uvagut tunitsiniatilluta ilinnut kingulliani suliaKaligutta uvlungani.

Sugusiga 19 – tâjuk ilinniaviliaKattangitulli Kinijuk suli-aKagiamut. Tagva una sugusik suli isumagijauva pitâgiamut ikajotimmiing?

Aukang, târna Ilaget Maligatsangita Maligatsasuanga amma Avisimajut Maligatsasuanga atugunnangitut tamatuminga. kisiani tainna sugusik isumammigut upvalu timimmigut sukkogutiKappat taitsuma angutiup/annaulonnet pigunnangitogutigijanganik imminik paigisongugiamut am-malu ilinniavimmegani, tainna angutik upvalu annak isumagijaugajangituk pitâsongugiamut ikajotimmik.

Sollu Akilitsalik pisippat sunanik suguset pitsanginnik taikkua kenaujait atusimajangit pettaugiaKagajaton ikajotimmin akilegutigiKattanganen?

Aukang, tuniggusiat sugusinnut isumagijaungitut ikajotimmut akilittaugiaKanningit kisiani igvit, akilitsaKapviujuk, pigumappait sollu taimâk amma Kaujitilluta allalutit tamakkununga âkKisuttaugiaKaniammata ikajotinnut. Ikajotet akilegutingit akilittaugialet sollu malillutik igvit idluatsaivimmut pikKujaugutigisimajattut.

Kinugigajattaga akinga ikajotimma sollu kenaujaliunimut uvak Income Tax Alakkasâjangagon?

Ikajotiup akilegutingit tikijut mitsâgut sugusiup ikajotingagut kingungani April 30, 1997 taximut atugunnaitut.

Revenue Canada Kinijut adjinganik idluatsaivimmit alakkasâjannik. Ikajotik MaligatsaKadluni kamagialeng tunit-sigiamut uvannut tapsuma adjinganeng?

Aukang, igvit pitâgiaKavutit adjinganik alakkasâjappit idluatsaivimmit pitâpvgisimajannit. Pitâsimajutsauvutit adjinganik taimaittumik taipsumani sivungani aittutausimaniagavit.

FAQ – AKILITSALIK:

Kanga amma Kanuk akilesonguvinga tâpsumani Ika-junnik MaligatsaKadluni Suliami?

Igvit akiligialittit tikijutsait sollu malillugit igvit idluatsaivimmut pikKujausimannit. Sollu imâk, sollu igvit akiligialittit tikigiaKappata sivullipângani ullop takKi tamât kenauja-KagiaKavutit atuinnanik suliamut akilillugit takKiup sivullipângani ullumi.

Tâmna Ika-junnik MaligatsaKadluni Suliak (SEP) tiguisok akilegusinnik malidluni Piusinnik: (takullugit paginângit 12 amma 13)

- Sikkimut ugvalu Sivungagut uvlutâttausimajumut Sikkimut
- Money Order ugvalu Bankimit Allatausimajukkut
- Fonnikut ugvalu Kagitaujakkut Bankimi
- Sivullimik-pikKujaujuttut Akilenninga

Kanuk nalunaikkutattâgajakKinga Akilisimajakkanut taitsumungalluasiak kajusittidlugit AkilitsaKapviujumon?

Uvagut nalunaikkusigajattavut kisiani, kisianilluasiak, tainna akilisaKapviujuk KaujisikKâtillugu uvattinik allaluni, taimâk pisimangipat, igvit akilisimajait akilitsaKapviujumut ilijau-Kataugunnangituk igvit kenaujaKapvinut.

Akilegutet **tamât tugâttitauKattagiaKajut kajustillugit ukununga Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliamut** sollu pikKujaugusigisimajattut Ilduatsaivimmut. Akilennik kajusingâtillugu akilitsaKapviujumut tugâttitaungimagilluni Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliamut pijautitsigajattuk ukutitunak:

-igvit kenaujaKapvet takutsaunialilluni nalâgongininga amiakkungit kenaujait ammalu kangunatsiluni ammalu taimâk piusigijaugumangngitukkut maligatsatigut piusikanialilluni.

Malugigatsak: Sollu akileguvit kajusittillugu Kangatuinnak, AtsugotiKadluta katsungainniKakKuvattigit akileKattagiambut akigigialingatut ikajotimmik ammalu tigusiKattalutit nalunaikkutammik akilisimanninut.

NalunaikkutattâKattaniakKinga uvak ikajotinnik akilegutigisimajakkanun?

Aukang, aititsiKattangilagut nalunaikkutannik akilegutigijausimajunik kisiani kenaujautillugit Akilesimajunut. Allavigisotit Kinullutit “Kaujimajaugutinganik kenaujaKapvipit” Kangatuinnak. Amma atugajagivutit Kagitaujakkut takutsauniammat atusimajattit amma/ugvalu aullatillugu Kagitaujakkut uKautillugit tikitaugumajutit Kaujimajaugutinganik kenaujaKapvipit.

AkileKattavunga ikajotimmik maggonut sugusennut tâvatualli aippanga mâna uvannelittuk. AkilegajkKinga 50% - titut (apvangatut) akikinnisaulittillugu?

Sollu ikajunninut piusigigialitit takutsauniKappata ikajunimmut sollu "X" numarangit tâlatitit atunit sugusimmut ammalu akilitsaKapviujuk Kaujitsipat allaluni ikajotik mâna atautsi-tuinnamut sugusimut piusigijaugialet asiangutitaugajattut. Sollu, taimaigaluattillugu, igvit alakkasâjait takutsautuKangipat Katsitit angitigijumik atunit sugusimmut uKadlunili 'sugusinnut' tâna Aulatsiji pigajattuk kamalluni akinganut maligatsatigut akikinnisamik ikajotiup malittautillugu âkKisut-tausimajuk tataigavit sugusinnik ikajotitsanik atugiaKalaut-tanik.

<http://canada.justice.gc.ca/en/ps/sup/index.html>

KenaujaKanniga adjigigunnaimauk Kanullonet taipsu-manganit idluatsaivimmut allataulaunngatut ammalu akilitsatuttâKataligama. Tamanna Ikajunnik Maligatsa-Kadluni akillititsisongujong uvak ikajotimmut akileKat-tatanning?

Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliak pitsatuniKangituk asiangutitsigiamut akinganik ikajotiu. Igvit pitâgiaKavutit nutâmik idluatsaijummit asiangutillugu akinga akiligilialet. (takullugu pagina 27).

Sollu upalungagiasiguvit akilegiamut asiangutitaukKâtillugit igvit kenaujaKanninut, uvattinik Kaujitsijusauvutit tagvainak. Pidjutigillugu kenaujatit Kimiggunik, immaKâ ikajugajakKugut akilegiaKajannut tikillugu aigiaKannet idluatsaivimmut.

Summat akilegiakavinga ikajottinnik taipsumani uvak 'annagilauttaga' takukKujigunnaitillugu sugusinneng?

Sollu pitaKappat idluatsaijumit pikKujijumik akilegiaKannet ikajotimmik, tamaimat maligatsatigut akilegiaKavutit. Tigumiannik amma takugiattosungunnet silatânnettuk suligijaun-inganut Ikajunnik MaligatsaKadluni Suliamut. Uvagut kisiani kamasonguvugut tigullagiamut ikajotimmik ugvalu atut-sialugu idluataijumut piusiukKujak. Sollu sunamik isumaK-

aguvit aigiamut sugusinnut sollar ukattaujuttut alakkasâjattit pi-songujutin, pikKujivugullu maligatsatigut oKaudjutaugumallutit.

Akilettusainaniattakâ sugusikka járingit inummagiulluginnon?

Tâmna járik inummagiulluginnut Newfoundland Labradorimilu 19-nak. Asinginni prâvinsini immaKâ adjigingitanga.

Sollar sugusiup ikajuttauninganut alakkasâjanga akKisuttaulauttuk kamagijaudluni ukununga *Ilaget Maligatsangitigut Maligatsasuak* piusigijausongutillugu akilgegiamut ikajotimmik ungatânut sugusik 19-nanik inovinganut sollar:

sugusik tigumiattaupat angutik annalonet angajukKâminut amma ajuppat pidjutigillugu Kanimanninga, ikajugunnangipat imminik, ilinniagutaugiaKajukkut ugvalu asinginnut sunait pejaugajanninga tapkunangat angajukKâminut kamagijaugianga ugvalu piKagiamut atugiallagialinginnik inonimini;

Sollar sugusiup ikajotinga akKisuttausimappat ukununga *Avisimajut Maligatsasuanginnut* akileKattagiak ikajotimmik sollar ungatânut sugusiup 19 nanik inoviKalinninganut sollar:

Tamna sugusik kamagijaunninganut kitalu ajuppat, pidjutigillugu Kanimanninga, imminillu ikajgunnangipat ugvalu asinginnut pijauppat, pejaugiangit kamagijaugiamut pitâKattaniammata atugialinginnik inollutik. “Asingit pititsijut” amma isumagijaujusaumijut pidjutigillugit ilinniagiamut tamakkutigona maliagtsasuattigit.

Kanuk angitigijumik kenaujaliuKattatannik petsiKattaniagaven?

Nâjigunnangilagut anginiginiattanganut maligatsaliuttait sollar Kanuk akilimmik petsigiamut, taimaigaluattilugu, uvagut ma-

ligavut petsigiamut 50% suliaKaKattatillugu akililittaugutigi-Kattatanganik. Ukununga Federalimit Petsinik adjigit-sainatanganik 50% Suliakadluni Insurancenganit Ikajugiallagutinganit kitali pejausok 100% kenaujaliuttauKattatunit kanadami Revenue Canada kenaujanginnit sollu GST amma Income Tax Refundinganit.

TunitsiviuniakKinga Kaujisiutimmik tamakkua kenaujakka pejaunianningineng?

SEP uKangikaluappat ilinnut pejailinniminik, taimaigaluattillugu, tamna pejaijuk (sollu, ilinnik suliaKattisijuk) tunitsigialik adjinganik Pejailinniminik Kaujisiutimmik Kanga pitâgijauppat. Tamna Federal kavamanga amma pigiaKammijuk taimatsainak.

Sollu tunitsiviusimangikuma adjinganik Pejainnimut, taman suliaKapviga pivitsaleng pejaigiamut kenaujannik uvak akiliusianin?

Ahaila, uKaudjingipat Petsisimajuk tunitsingipat ilinnut adjinganik uKumaitsanginitsaungituk Petsijuk angutik/annalonet pisongunniminik tunitsigiamut Ikajunnik MaligatsaKadluni atuttaugialingitigut Pejaigiamut kaujitsinimmik.

Uvak ikajotikkut akilegiak mâna Kanuingitut kitali uvak Employment Insurancega (EI) Ikajugiallagutikka suli upaluKattatut Kaijagusuadlutik sutagga Federal Pejau-gutigimmait. UkautijaulaukKunga petsiKattaniangitutit nallinginnit uvak federal kenaujanginnit. Summanikkua suli tamâk pijon?

Igvit Federal Pejaugutingit sollu AKUNELUATUINNATI-TAUNIATTUT. Sollu taimâk pijauppat tagva tukiKajuk kaujitsigialuagutta Federal Justicemik petsiKunagu nallinginnik kenaujanik tamakkunangat federal pitâgiallagutinginnit

pigiasigiallatitsigajakKugut tapsuminga Pejaigutimmik Kangaatuinnak sollu upaluKattaliguvi it igvit ikajotippit akilegiakajannut. Igvit federal chequet upaluniattilugu kitalu tikitauniallutik ILUINGAJUMIK pitâgigiiallaKattatannik. PetsiKattangilagut federal pejaipvinginnit Kanga kailigunnangiKattaju-Kammat siagutut.

Sollu igvit Federal Petsiviuningit PEJAUPPATA, tigusiniattuk takKimik KaujikKâtinnak tamakkua pitagiiallaKattatatit upalugunnaininginnit. Tunitsiviuniallutit ILUINGAJUMIK ikajugiallagutinik.

TikitausongulâkKinga kenaujamik taijamik Kablunâtut (Cash Back) uvak Invome Tax piKattatanneng sollu pita-Kappat Federalimit Pejausonik tigusipviusimajunut uvak pillunga?

Akang, kenaujanik Iliget akKisuiKattatut Income Tax –mit PitâgijauKattatunit KaujisanniKasot nalunangitumik sollu tamna Federal PejauKattatut ilijausimappata ugvit pillutit. Sollu tamatsuminga Kaujimappata, AJUNIAKUTIT pitâgiamik kenaujanik.

Uvak Federal PejauKattatut nukKatitaugajatton sollu pigumaguma Cash Backinit uvak Income Tax kenaujat-tâgijanning?

Akang, Federal PejainnigiKattatangit sakkutauniangitut kisiani igvit kenaujaKapvet Kanuingipat uvlunganut ammalu nammagijaujut akKisusimanningit Kanuigijaungipata ukununga Aulatsijimmut sivuninnut akileKattaniattanut.

Kenaujait Canadami Kinijuk adjinganik uvak idluat-saivimmit alakkasâjattâgisimajannik. Tamakkua lkajunik MaligatsaKalluni kamagialeng Kaitsiluni uvannut tapsuma adjinganing?

Akang, aitsigiakavutit adjinganik igvit alakkasâjannik idluat-saivimmit akKisuisimajumit. Tikitausimajutsavutit

adjinganik tapsumingatsainaup taipsumani akKisuttauge-tainnamat.

SuliaKaKattavunga nalliuningani suliaKagiaKanninut amma taimaimmat sidondiKaKattavuk Kanga kenaujalinginama utakKidunga uvak Employment Insurance-nik. AkilegiaKavinga ikajotimmik tamatsumani sidontingane?

Kisiani igvit ikajotippit alakkasâjanga pitaKappat akilengikaluaguvit kanga suliaKangngikuvit ammalu kenaujaliungikuvit ugvalu taipsumani akilegiaKaliguvit akikinnisamik Kanga tikimmat EI pitâgigiallaKattatatit, akilekKujauvutit mitsâgut igvit alakkasâjattit malillugit.

PiusiKakKujivugut ilinnik uttuKudlutit amma akkisusimallugit kenaujattit taipsumani Kanga kenaujaKaniagunnaiguvit (utakKivinni) ammalu taimaimmat atugiallaniangituk uvat-tinut maligatsaKattinik piusigigialiivut isumagillugit, sollu Federal PejaiKattaninginnut.

Namminittâgasuagajattaka ikajotet akiliKattatakka uvak Income Tax Returninen?

Ikajotinnut akilegialittit tikigialet ikajotikkut alakkasâjanganne-jutut akKisuttausimappata April 30, 1997 mâna atugunnaitut taxingit pellugit.

NukKatitsisimavutit uvak Pasportinik amma pigigialiga suliaKagumanimmut asiani nunatsuami. Utittigajattait Passportiga tamatsuma mitsânon?

Akang, igvit Pasportet uttittauniangituk ilinnut kisiani nammagijaujukkut akKisuippata akiligialinnik akileguvit amma akileguvit akilitsainatannik ikajotimmik idluatsaiviup piusiuk-Kusimajangatut alakkasâjanni.

Sollu nammagijaujukkut akKisuttausimappata, uttugiallasonguvutit passportisannik amma akilillugulu akinganik.

Idluatsataugutimmik allasimavutit akigattudlunga ukununga High Sheriff SuliaKapvingani amma aullaigumavunga akileKattagumadlungalu illunut. Pegajattait tãmna Idluatsataugutitsak aullaisonguniagama ugvalu akiliKattaniagama illunut umunga ininnon?

Aukang, sakuigunnangilagut tapsuminga Idluatsataugutimmik ukununga High Sheriff-kunut kisiani akiligialinnik iluungalugit akilekKãtinnak.

NukKatitsimavutit uvak driver's laisansinik amma pitaKagiaKavunga driver's laisansinik aigiamut suliaKapvinut. Kanuk motakãmmik atugumaniga utittitaugajattong?

Igvit motakãkkogumannet utittitauniangituk kisiani nammagijaujukkut akKisujuKappat akiligeguvit akiligialinnik ammalu akileguvit ikajotinnik piusiKagiaKagavit idluatsaijummut alakasãjattãgilauttanik, ugvalu, tataigajakKutit idluatsaijumut pigumallutit laisanset utittitaukullugu.

Ikajotimma alakkasãjanga uKajuk akilegiaKanninik \$500 takKitamãt sivullipãngani uvlop takKitamãt, taimaigaluattilugu akilittutauKattavunga kingulliani wogiup pellugu chequenit \$230.77 tamãt akilittaugama. Tamanna Kanuingitong?

Aukang, kamagiaKavutit akilegiamut \$500.00 sivullipãngani tamãita takKik. 26 akilepvet tukilet amma akileKattaniangitutit \$500.00 akilegiamik takKimi amma upaluniaillutit taipsumani pingasunik akilepvinik takKimi sakKiKattatunik kisiani magguitudluni jarimi atautsimi. KajumakKujivugut taimãk pigunnatualiguvit pitaKagiamut angitutimmik alakasãjammik atukKulugu kenaujannut ugvalu akiliusigiKattannut.

PITÂGIAK UGVALU ASIANGUTITSIGIAK IKAJOTIUP ALAKKASÂJANGANIK

Pitâgiak ugvalu asiangutitsigiak ikajotiup alakkasâjanganik AJUTTUT kamagijaukKudlugu umunga suliambut. Pitâgiak ugvalu asingutitsigiak ikajotiup alakkasâjanganik KaujitsigiakKavutit idluatsaijumut ugvalu Ilaget Idluatsanimmut Suliagi-jauKattanut Suliakapvinganik (FJSD). Pitakavuk magguilingajunik aigiamut Ilaget Idluatsainikut Suliakpvinganut, Pigumallutit Ikajuttaugiamut ugvalu pimmagiujumik idluatsaivimmut tataigutimmik.

Pigumannik Ikajuttaugiamut: Nani tamammik inok ikajuttaugiamut uKumaigijamminut silatiani idluatsainikkut aisok akigattotinnimmut nukKagumanimmut ikajuttaugiamallutik ukutigona Pigumanimmut Ikajuttaugiamut.

Idluatsaijumut Tataigutik: AkKisuinnik tataigutimmik kajusingatillugu idluatsaijummut pillugu sugutsimut ikajotimmik, aippaminut ikajotimmik, tigumianimmut ugvalu tunitsinimmut tataigutimmik tugâtitauniattuk ukununga FJSD suliagi-jaujauniammat.

Tamaungajanningit: Taipsumani idluatsaivimmut tataim-mata ugvalu Pigumannik Ikajuttaugiamut tikippat ukununga FJSD, ikajuttagamajut uKautijauniallutik akKisuttauninginnik Kanga sakKigiaKalanningit (Intake). Tamna sakKininginnut inutollutik apitsutaunialittilugit umunga Ilaget Idluatsataulim-mata kamaKattatumut.

Pitakavuk 11-nik Ilaget Idluatstauimmata Sulianginnut suliakapvinginnik pravinsimi. Inigijangit ukua:

St. Johns	709-729-1183
Carbonear	709-945-3220
Clarenceville	1-888-632-4555

Marystown	1-888-632-4555
Gander	709-256-7637
Grand Falls-Windsor	1-888-632-4555 or 709- 292-4429
Lewisporte	709-535-0265
Corner Brook	709-634-4174
Stephenville	709-643-8638
Wabush	709-282-3700
Happy Valley-Goose Bay	709-896-7904

AULATSIKATIGEJUNUT PIDJUTIGIJAU KATTATUT:

Sollu avisimaguttik ammalu nallitik iniKappat prāvinsiup silatānejumi, sakKiKujagajakKutit idluatsaivingani māni NL –imi tainna ikajotiKattitaugiamut Alakkasājak tunijaunialluni. Tainna alakkasājak aullatitaunialluni prāvinsimut ugvalu territory-mut nallitik inigijanganut amma idluatsaijuk tusānialittilugu nalāgut sakKitittajumik kiumajumit. Tainna ikajotiKattitaugiamut Alakkasājak kajusittitauniattilugu upvalu aukāttauluni.

Sollu **katitaulautsmangikuvit**, tataigiaKavutit AulatsiKatigejunut Ikajunnimut Alakkasājanginnik (ISO) aullataitauKattatunik asinginnut prāvinsinut territorimullonet ugvalu aiviugiaimmut pitsatuniKammat ikajunninga pillugu Kiugialik tamaungasonguniammat inigijauniattumut idluatsaivimmut. Igvitli tamānengikaluaguvit idluatsaivimmi Kanuigijaugajangituk uvani Newfoundland Labradorimilu.

Kagitaujakkut pijausok ISO tataigutinga:

http://www.justice.gov.nl.ca/just/CIVIL/family_law.htm

AKKISUTTAUGIALLANINGA IKAJOTIUP ALAKKASÂJANGA

Pigiasilluni April 1, 2007 nallingit nutât ugvalu a asiangutitsigiak alakkasâjanginnik mitsânut suguset ikajotingit pitaKagiaKagajattut AkKisuttaugiallasimaninginnut Ukajumik.

Tamanna tukilik tamanna tamât jarik tamna Sugusimmut Ikajunnik AkKisuttaugiallasimajuk (CRRS) pigumagajattuk akilegialinnit amma ilanginnit akilitsa-Kapviujut takutitsiKudlugit mânamunut income tax Kaujisautinginnik atutauniammata akKigiattaulutik sugusiup ikajotinganut. Tapkunani ikajuttauninga pitâsimangipât pigumajausimajumik Kaujisautimmik, akKisuttaugiallinga tungatillugu 10% - tut ilagiiallugu akilegialet kenaujattâgiaKattatanginnut tajajunut manna alakkasâjangani amma ikajudlugu ilajunitsanga ilagiallataummat mitsâgut akillisimanningit.

Kangatuinnak taipsumani akKisuttaugiallingit, angajukKângit tataisot pigumanimmu idluatsajumit asiangutitsigiamut mâna sugusik ikajotinganik alakkasâjanginnut.

MALUGIGATSAIT:

MALUGIGATSAIT:

SULIAKAKATTATOP KAUISAUTINGIT:

ATINGA: _____

KAJUSIJUK FONNINGATA NOMARANGA: _____

EMAILINGA: _____

UKAUDJIGUMANIMMUT KAUJISAUTET:

Support Enforcement Program

P. O. Box 2006

Corner Brook, NL

A2H 6J8

SEA WEBPORTAL:

<https://sea-remote.justice.gov.nl.ca>

T: (709) 637-2608 F: (709) 634-9518

